

SZEGEDI HIRADÓ.

57-ik szám.

Szombaton, július 20-án 1861.

Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, szerdán és szombaton reggel.

Szerkesztői lakás:

Buzatér, Sziráky-ház, első emelet.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden házhozhordással: Egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre 2 frt osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt, — félévre 3 frt, — évnegyedre 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujkr.

Hirdetések:

Az öthasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 7 ujkr. kétszerinél 6 ujkr., többszörinél 5 ujkr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 ujkr. A nyilttérben a háromhasábos petitsor igtatási díja 20 ujkr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Bécsi hírek.

A bécsi lapok tudósításai után azt kellene hinnünk, hogy ügyeink egészen a birodalmi miniszterek kezeibe jutottak, mert oly bőséges magyarázatokkal és okokkal lépnek fel a magyar államférfiak leirati-javaslatára ellen, hogy lehetetlen mást gyanítani, mint hogy ismét oct. 19-én állunk.

A magyar és német államférfiakról elterjedt hír, miszerint mindegyik fél állását kötő javaslatára el- vagy nem fogadásához az adandó válasz-leiratban, lehet hogy bír hitelességgel; de nagyobb bizonyossággal inkább a magyar részről; mert Schmerling lovagnak tárcájára vonatkozó szavai sokkal rugékonnyabbak, hogysem egy kis compromissiora is hajlandók nem volnának szükség esetére.

Az „O. D. P.” szerint egy nevezetes német írónak, ki veszélyesnek nyilatkozta a birodalomra nézve a magyarokkal ki nem békülést, Schmerling lovag így nyilatkozott: Én soha sem szoktam a borotva élére ülni. Ha jó módjával engedhetek anélkül, hogy a birodalom valódi érdekeit (?) kockáztatnám, szép szerével engedni fogok.

Egy nappal később e lap már b. Vay lemondását kürtölte, melyet ő Felsőge el is fogadott volna; mi legutósó hírek szerint már való is.

Mire volt számítva e sietve kikürtölt hír, a távolból kitalálnunk nem lehet; de ha arra célozott, hogy a pesti hongyülés hangulatát kémlelje, akkor oly dolgról győződött meg e hír terjesztője, mely a közel diadalhoz éppen nem sok reményt nyújt.

Egyesek lemondása a magyar ügynek nem adhat oly fordulatot, hogy a nemzet pusztá megrettenésből jogait kegyelmi adományért odaengedje.

Igen könnyen lehetséges, hogy ügyünkben idegen tanácsadók véleménye oda viszi a dolgot, hogy félbeszakadás áll be; s az is meglehet, hogy új provisorium fog létrejönni, minek már ugyanis csak a neve hiányzik: de az nem fog megtörténni, hogy a nemzet jogteréről lelépjen, s a felirathatból megláthatta Európa, miszerint a magyar nemzet a legvégső módot is megkísérté ősi alkotmánya esonkítatlan visszaállítására. Többet öngyilkosság nélkül tennie nem volt szabad.

Ha tehát való is a hír, hogy államférfiaink visszaléptek, egy cél mégis el van érve: a nemzet ösztönén nyilatkozott; a következmény a Gondviselés kezében van.

Az ipar és kereskedés országos fontossága.

V.

Ezen tények, melyeket tagadni nem lehet, de okait is nem nehéz földeitni. A fénytűzés a pénznek varázserőt kölcsönözvén, a világot megkezdett pályáján folyvást előbbre hajtja s a kor igénye szerinti életet évről évre költségesebbé teszi. A mai mindennapi szükség sok tárgya 100 év előtt vagy általában ismeretlen volt, avagy még idétlen fénytűzésnek tartatott, és viszont ami mostan roszt értelemben vett fénytűzésnek tartatik, 60—70 év mulva alkalmasint az el nem kerülhető dolgok sorában fog helyet foglalni. Száz év előtt 100 frt igen tisztességes fizetés lehetett, alkalmasint több, mint most 1000 frt; s bármit tartunk a pénz értékeltetésére felől, végelemzésében mindig a fénytűzés eredeti okára találunk, s nem lehetetlen, sőt valószínű, — mert a világ gyorsított lépésekben halad — hogy 100 évnél kevesebb időszakra mulva, az akkori kor igényei szerint a tisztesség kiélhetési költség újra meg fog tisztázottatni.

Hová fog ez vezetni? kétségkívül igyekezni fog mindenki, munkájának megfelelőleg fölemelt ára által szaporodott fénytűzési kiadásai miatt viskeresetet szerezni; de nem mindenkinek fog az arányosan sikerülni. Mert minden ár leginkább azon aránytól függ, melyben a kérés a kínálókhöz képest állanak. A földbirtok értéke, a lakosság vagyonosodásával, a gazdasági cikkelyek ára, a földmívelési tökélyesbülést meghaladó népesség szaporodásával emelkedik, a munkabér pedig csökken.

Miképen fog tehát egyrészt a gazdaság, másrészt az ipar és kereskedés közti viszony és arány alakulni?

A fénytűzés nem gazdasági, de nagyobb részint ipar- s általában kereskedési cikkelyekben áll. A gazdaság is termel ugyan fénytűzéseket, csak hogy a kereskedés veszi tőle át a további szerepet, a haszon jobb felével együtt. Az első szükségű cikkelyekben, melyeknek előállítására tartozik a gazdaság köréhez, a fogyasztásnak közel van a határa, amit átlépni a természet nem enged; de a fénytűzésiekben végnélküli a tér, melyen a fogyasztás folytonosan balad. És ebben rejlik az ipar- és főleg a kereskedelemnek a gazdaság fölötti egyik előnye; másika pedig abban van, hogy a kereskedő, akinek minden tüzlete csak árkülönbségeken alapul, érdeke által folyvást ösztönöztetik eszének élesítésére, hogy az emberek természeteit kiismerve, gyöngéiket az alku mellett mentül inkább felhasználhassa. Innen van az, hogy kereskedő nemzetek, mint az angol és zsidó, gyakorlati észtehetőségre másokat megelőznek, s valamint az ősidőkben legyőzték a vadászathal élők a halász népeket; a természettel folyvásti küzdelemben élő hegyi lakók a kényelemben elpuhult síkföld népeit, éppen úgy legyőzi a kereskedés a gazdaságot, ahol vele érintkezik, s képes vele oly üzletet folytatni, mint a szerezcsennel, aki szines tüvegért valódi aranyat cserél.

Nincs tehát kétség benne, hogy az ipartűző és kereskedő, aki éppen azon cikkelyek előállítására körül foglalkozik, amire a fénytűzésnek szüksége van, foglalkozásának díját, mely korszerű szükségének megfelel, a cikkelyek árára ezentúl is reá csapni képes leend, de a gazdaság, mely cikkelyeinek arát a fénytűzési költség szaporodása arányában föl nem emelheti, mindig jobban el fog maradni, és habár a népesség szaporodásával a mult időkhöz képest ennek is javulni fog állása, mégis a túlszárnyaló fénytűzés által a megbukás veszélyének mindinkább ki leend téve, míg végre a földbirtok a mezei gazdák kezéből az ipar és kereskedők kezébe fog átmenni, s jövőre, mint az ipar függeléké és szolgálja azzal kapcsolatban maradni.

E végzettszerű sorsot a mostani birtokosok és utódaik csak úgy kerülhetik ki, ha foglalkozásukat maguk is ipar- és kereskedéssel összekötik.

VI.

Földmívelésből nagy fénytűzni nem lehet, s aki megkísérti, úgy jár vele, mint Phœdrus meséjében a bikát utánzó béka. Fájdalom, hazánkban már számosan jutottak ily sorsra, és mégis ugylát-szik, hogy a veszélyt mindnyájan föl nem ismerjük.

Amely ország fénytűzése iparának s kereskedelmének fejlődési okát túlszárnyalja, az a kereskedési mérleg szenvedőlegességét ki nem kerülő, hanem elszegényedik és részletenkint tönkre jut.

Vajjon mit tett szegény hazánk, hogy a kettő közti arányt megővja s az ország kereskedelmi mérlegének szenvedőlegességét megátolja? Apáink a mult század végével biztosítván a haza függetlenségét elyben és általánosságban, a jövőre iránti teljes megnyugvással foglalkoztak a hosszas háboruk gondjaival; s nem vevék észre, hogy a közép korból átléptek egy újabb kornak küszöbét, melyben az uralkodó világeszmék megváltoztak; nem vevék észre, hogy a fénytűzést s azzal költségesebb életmódot szokni kezdék anélkül, hogy annak földözésére előintézkedést tettek volna; nem vevék

észre, hogy a harmincadok és közbenső vámok, melyek hazánk függetlenségéről ipar és kereskedés tekintetében is névszerint tanuskódtak, tetteleg alá vannak ásva, s a nemzet befolyásának meghiusításával éppen az ország érdeke ellen szabályoztatnak, úgy, hogy sem kiviteli kereskedés, sem ipar nem fejlődhetett. Mesés olcsósága minden gazdasági terményeknek, egymást erő bő évek után, sok vidéken teljes értékeltetésére, midőn nem ritkán találkoztunk oly birtokos, aki nem sokba kerülő különködésből, egész évi termését a vadak és madarak számára lábon veszni engedte, ennek közvetlen következése volt, de a jogainak esoribatlan használatában elaltatott nemességet, mely előtt a lenezett örmény, görög és zsidó, vagy legfőleg felföldi tót foglalkozása sokkal alábbvalónak tetszhetett, semhogy annak országos fontosságát gyanítsa, nem ösztönöz okainak felkutatására, a helyzet fölismérésére, s hajlandó volt az ezen báludó idegen vendég hízeltésének büszkeséggel utána hangoztatni: „extra hungariam non est vita.” A nép mégis sejtette, hogy az Isten áldásának föl nem használható ennyi bősége nem természetszerű állapot, s Metternich szájába adta ezen mondatot, hogy „a magyarnak saját zsirjában kell megfűlni.” Némely gondolkodók azt kezdék hinni, hogy az alkotmányos nemzet rendszeres elszegényítésének szándéka forog fenn, olyan kilátással, hogy az végre belátva saját nyomorát, s az absolute kormányzott örökös tartományok folyvást gyarapodó jólétét, alkotmányának önkényes feláldozásával, kegyelemképen hasonló kormányformáért esedezzek; akik végre beláttak a dolgba, de a kormány jószándékában nem kételkedtek, azok úgy nyilatkoztak, hogy Magyarország alkotmányát nem akarja az örökös tartományok népeivel megkivántatni, s amennyiben Magyarország a birodalmi közszükség-gekre nem adózik, az ipar- és kereskedésre vetett vámok jövedelmét nem nélkülözheti. Ezen kereskedelmi politika által, melyhez hozzájárult, hogy minden pénzforrás és kereseti mód rendszeresen Bécsben összpontosított, — hazánk kiszámíthatatlan kárt szenvedett, — milliomokat érő kincsek paragon vagy a földbe temetve maradtak, milliomokat érő munkaerő alkalmaztatást nem talált, melyeknek eddig sokszorozódhatott kamatai és nagyobbára egész tőkék örökké elvesztettek, — s bátran mondható, hogy az ausztriai kormány tisztesen annyit ártott Magyarországnak s így közvetve az összes birodalom jólétének, mint amennyit közvetlenül az örökös tartományoknak s önön oly hamar kimerült pénzájának használt. A nagy szellem, Széchenyi volt itt az első, aki a bajt fölismerte, s a külkereskedés megnyitása- és belforgalom élénkítésére a közlekedési ügy fontosságát felkarolván, a haza jóléteért működött, kijelentvén, hogy: „az anyagi jólét alapja a szellemi jólétnak s a művelődésnek ezt nem megelőzni, csak karöltve kísérnie kell.” Az állapot mindamellett aggasztó módon fejlődött, s aki a nemzetet határozottabb formulázásával tiszta öntudatra serkentette, az az újabb kornak szülötte s a hazának leglángelműbb fia — Kossuth Lajos volt. A védegyesület, gyár-alapító társaság és kereskedelmi társaság által teljes programját állítá fel annak, hogy miben van a baj és mit kell a nemzetnek tennie? És habár ez intézetek az időviszonyok miatt rendeltetésüket be sem tölthették, mégis örökké dicső emlékei fog-nak maradni a nemzeti öntudat fölbredésének, mely társadalmi uton egyensúlyozni kísérté az absolute hatalom kereskedelmi politikájának hazánkra veszélyes következeit.

A pénzszerzésnek nincs más módja, mint az ipar és kereskedés, mely napjainkban már óriási fokra fejlődött, ahol minden más érdeket elnyelés-sel fenyeget, s minden gyöngébb versenytársait elfojtani igyekszik, minélfogva mentül tovább, annál nehezebb lesz a külföldi óriás ellenében saját gyermekünkét megővni. A kereskedési érdek már ma a leghatalmasabb kormányok politikájának sark-pontja, a múlt nemzetteknek egymás közti és má-

sok iránti viszonyainak szabályozója, mely rokon-vagy ellenszenvet élleszt és táplál aszerint, amint ott ebbeli érdekét előmozdítja avagy veszeléyzetve találja; egyedül ennek összeittközése lesz maholnap a casus belli, és az országok hatalmi rangfokozata kereskedelmi forgalmuk arányában fog alakulni. De az országok új rangfokozata nem hason (parallel), de szétágazó irányban fejlődik, s nem egyarányos, de különböző erejöknek megfelelő különböző lépésekben halad: minélfogva köztük folyvást nagyobbodik a különbség, a szegény és gazdag közti arány, és nem messze van azon idő: ahol a szegény nemzetnek nemcsak háborut viselni, de erejének gyarapodására s önállóságának biztosítására célzó fontosabb belintézkedést is tenni gazdagabb szomszédja- vagy szövetségesének engedelmével nélkül tiltva lesz, mert mind a háborura elkerülhetetlen eszközök fedezése, mind népei többé nem nélkülözhető százezernyi fénytűzési szükségének kielégítése és annak rögtöni megszakítása tőle függővé vált. (M. S.)

Ismét a Dugonics-szoborról.

Amely nemzet a maga jeleseit nem tiszteli, az egy felől ezeket nem érdemlette, más felől ne várja, hogy példájokon dicső tettek ébredjen az új nemzedék. Amint ez áll az egész nemzetről, úgy az egyes városokról is, melyekben kitűnő hazafiak növekedtek.

Bizonyosan örömmel hallotta néhány hét előtt minden buzgó hazafi, hogy Kecskemét városa nagy fiának emlékét szoborral örökítette. Hiszen városunk is képviselve volt ott küldöttei által. De ha Kecskemét az első drámairóval, Szeged az első regényíróval ajándékozta meg a nemzetet, ki egyszerűen az első magyar mathesisnek szerzője. Kecskemét leróvta a hála adóját Katona iránt, s e tekintetben megelőzte Szegedet, holott korban Dugonics előzte meg Katonát. Szeged tehát még adása Dugonics szellemének.

Nem hiszszük, hogy az akaraton mult volna, miszerint Dugonicsnak még mindeddig nincs szobra; sőt inkább mi hajlandók vagyunk ezt azon körülménynek tulajdonítani, hogy az ennek létesítésére alkalmazásba vett eszközök nem voltak egészen célhoz vezetők. Mi tehát azon hitben vagyunk, hogy városunk minden polgárának kötelessége, ha valamely módot célszerűbbnek gondol, azt nyilvánítani. Ezt akarjuk jelenleg tenni mi is.

Nem ismeretlen előttünk, hogy bizonyos idő előtt egy Dugonics-bizottmány alakult, mely a szobor felállítását feladataul tűzte ki. Ha jól vagyunk az ügybe beavatva, ezt a vállalkozott derék férfiak, kiknek hála e nemes törekvésükért, úgy akarták létesíteni, hogy Dugonics munkáit kiadván, a haszon a szobor felállítására fogott fordíttatni. Megvalljuk, nekünk ez ut mindjárt kezdetben nagyon hosszúnak látszott, és mint a következő megmutatta, nem is vezetett célhoz. Dugonics munkái már csak irodalomtörténeti becses birnak, ha tehát kiadatnak is, évekig kell várni, míg azokból tiszta haszonra lehet számítani.

Ujabbán ugyan e derék bizottmány más, az előbbinél sokkal célszerűbb uton indult meg, a mennyiben vezetése alatt e célra néhány működvelői előadás rendeztetett. Ez ut — mint mondtam — biztosabb; de engem ez sem képes kielégíteni.

Az Isten áldja meg azokat a derék hazafiakat, kik az ügy élére állottak; nekem legkevésbé sem szándékom általános elismerésre méltó érdemükből legkevesebbet is levonni. De bocsássanak meg, ha őszintén kimondom, hogy most, miután alkotmányos hatóságunk van, nézetem szerint, az ügyet ennek kellene felkarolnia. Hogy pedig azt tehesse, erre nézve az első lépést magának a bizottmány-nak kell megtennie. E sorok írója tud egy képviselőt, sőt egyenesen kimondja, ő maga az, ki régén szándékozott ezt a közgyűlésben indítványozni; de egyedül azért nem tette, mivel attól tartott, hogy a nevezett bizottmány ez által magát sértve érezhetné. A kezdeményezés dicsősége mindenesetre a bizottmányé; de Dugonics szobráról Szeged városának kell gondoskodni, nem egyeseknek.

Hogy a városi hatóság sem fogja a szobrot rögtön létesíthetni, azt nagyon jól tudja az, ki előtt nem titok, mennyire igénybe van mindenfelől véve a városi pénztár, melyet a tíz évig sáfárkodott zsellérek nemcsak kiüritettek, de melynek rovására még szép számú adósságokat is hagytak, hogy róluk még sokáig megemlékezzünk. De úgy hiszszük, hogy a városi hatóság mégis csak könnyebben fog találni módokat, forrásokat nyitni a Dugonics iránti hála leróvhatására. De Dugonics szobrára, ki Szegednek volt kitűnő fia, Szeged városa tegyen előkészületeket, nehogy az mondassék, hogy néhány hó keblü hazafi gondoskodott csak a nagy férfi emlékének megörökítéséről, maga azonban Szeged városa semmit sem tett.

Végre még csak annyit teszünk hozzá legjobb szándéku figyelmeztetésünkhöz, hogy ha fölünk függne, vagyis, hogy világosabban szóljunk, ha mi volnánk Szeged városának képviselő testülete, miután az egész ügyet ugyanis bizottmány-nak kell átadni, hogy az tervezze a kellő lépéseket, mi e bizottmány tagjaiul ugyanazon férfiakat ne-

veznök ki, kik ez ügyben eddig is oly dicséretesen működtek s fáradozásuk által Szeged népének halálját kiérdemlették. —br—

Csongrádmegyei közgyűlés jul. 3. és 4-én.

(Folyt.)

Az erőszakos adóbehajtások képezvén darab ideig a köztanácskozási figyelem tárgyát, e sorok írója említé a megye közönségének, miszerint kérdéses adók behajtását intéző császári tisztviselők olyan egyénhez, kit megszállatnak, a megszálló csapat vezetője által adómegintési jegyet kézbesítenek, melynek mását köztudomás végett ide kiírom:

(kétfejű sas)

Adó iránti megintés.

Gyula János, házszám 15. — helységben köteleztetik 20 frt 98 $\frac{1}{2}$ kr összeget, mely már 1861. — — — — — az orsz. fejedelmi adók és orsz. pótlékok-beli lejárt összes tartozások 3-ik részletével együtt lerovandó vala, 8 nap alatt, különbeni megadóglás mellett, okvetlenül befizetni s a megintó küldöttnek a megintésért 10 o. ért. krt fizetni. Csongrád község, június 26. 1861. Községelöljáró.

minthogy pedig ezen megintés községelöljárói cég alatt van kiadva, Csongrádon pedig a községelöljáróság sem testületileg, sem egyenként ilyen megintés részese nem volt eddig, nehogy a történelmi adatok hűségben hasonló jegyek által elferdítették, fölkeré a megyei közgyűlést, határozatilag jelentse ki, miszerint Csongrád város elöljárósága sem testületileg, sem egyenként ezen jegyek kibocsátásában részt nem vön, s ezen ekép használt községelöljárói cég tehát a fegyveres hatalom földözete alatt intézkedő cs. pénzügyi tisztség egyoldalú eljárásának bizonyossága és semmi más egyéb. Elnök első alispán ur elvileg ezen kijelentést helyeselve, ennek határozatba vételét azon időre vélte feltartandónak, midőn minden e tárgyban teendő szolgálói jelentések beérkezni fognak.

Olvastatott a m. kir. helytartótanács azon intézvénye, mely által a megyei tisztviselők fizetéseire nézve módosítólag rendelkezik. Elmondja ezen kormányzék, hogy a mostani tisztviselők a mostani ideiglenes viszonyok közt ugyis csak nemes kötelesegből vállalták el tisztségeiket, hogy a nép különben is erősen terhelve van stb., tehát ekép a fizetési összegek leszállítása kellőleg indokolva van. A közgyűlés ezen intézvényt tudomásul vette, és ragaszkodott már e tárgyban hozott korábbi határozatához, melyben — ha jól emlékszem — ebbeli rendelkezési jogát a helytartótanácsnak el nem ismerte, kijelentvén, hogy ezen fizetés-megállapításokat csak egyszerű tudomásadás végett terjeszté föl; azon ok ugyanis, mely 1848 előtt e tekintetben a helytartótanács jogát fentartá, az 1847—8: VIII. t. c. folytán megszűnt; 1848 előtt t. i. a házi adót — honnan a megyei tisztviselők és szolgálók fizetési földözötték — csak a nem nemes nép fizeté, kelle tehát felügyelni a helytartótanácsnak, hogy ezen adózó néposztály a megyék által túl ne terheltsék, hanem a közös teherviselésnek 1848. évben törvényy lett emelésével a felsőbb ellenörködés szükségé megszűnt. Ezenkívül pedig a megyei tisztviselők teendői is szaporodtak az uri törvényhatóságok megszüntetésével, mint ezt az 1847—8: IX. X. XI. t. c. cikk kétségtelenné teszik; különös is illető kormányzék abbéli föltevése, hogy mostan nemes kötelesegből viseljék a hazafiak a megyei tisztségeket, midőn a nem hazafiak csak a minap elterjedt ágazatu hivatalokban az állam pénztárából nyert gazdag fizetés mellett kontárkodtak, és pedig többször a nép üdve és jóléte ellen, mint mellette. S vajjon a helytartótanács tiszti személyzete nemes kötelesegből teljesíti-e teendőit a munkakörnek s a változott piaci pénz- és értékviszonyoknak megfelelő díjazások nélkül? Jól vevé észre tehát egyik megyei nevezettségünk, hogy ha cseheknek számára volnának a kérdésben forgó tiszti fizetések megállapítva, alkalmasint minden ellenészrevétel az illető helyről elmaradott volna.

A helytartótanács másodrendű intézvényében a megyeház kijavítására szükséges költségek hat-ezer néhány száz forint erejéig jóváhagyattak. Nem merem állítani, hogy egészen jól vettem ki ezen ügyet, tehát e részbeni értesítésemnek csak a valószínűség fölitélel kívánom tulajdoníttatni, midőn oly értelmű határozat tolmácsa vagyok, hogy a vármegye a megyeház javítására szükséges költségeket az állam pénztárából kíváná földöztetni, mert kérdéses roszabbítványok épen az állam volt hivatalnokai hanyagsága által keletkeztek, és az épületek ezek által ingyenesen használtattak.

(Folyt. köv.)

Szegedi építkezés.

I.

Most, midőn ez év folyamán az építkezés meglehetősen lendületet nyert, nem lesz talán fölösleges az itteni építkezésről is megemlékeznünk.

Mikép ruha az embert, úgy a ház építési módja az építetöt nem ritkán megismerteti; s ha tisztességes öltözettel magunk jellegét is mintegy nyilvánossá tenni iparkodunk, úgy építkezéseinkkel is magunk és városunk szellemének kiismerésére alkalmat nyújtunk. Ebből látszik, hogy nem különbös dolog az építkezési módszer és kivitel. Mivel pedig a mult évtized alatt mindenki tapasztalható annak alkalmatlanságát, ha mikor minden ügyeinkben egyszerűen vezető kezekre találtunk, gyermeki korra lenyűgözötten terelgetve volt a fejlődő közszellem bármilyen nyilvánulása; ha tehát ettől menekültünk, ki kell tüntetnünk nemcsak az anyagi, de a szellemi erőt is, mely ösztönszerűleg is kitálatlja velünk a helyes ösvényt középítkezéseinkben is, mely életünk nyomát pirulás nélkül képes utódainkra szállítani. Tekintsünk tehát szét szülővárosunk területén.

Régibb épületekből csupán a XV. század folyamán épült szent-ferenciek őszerti tisztes temploma áll fenn, és midőn az egyszerű goth styl építkezést kivül, a boltozat ivezeteit belül szemlélve, szent kegyeletre buzdulunk azon ösök iránt, kik e falakat emelték, és halára az isteni Gondviselés iránt, hogy e szent hely, őseinkről reánk maradt egyetlen ereklye az idő viharja által a földszinéről nem söpörtetett el; úgy bánatos érzelem gerjed bennünk a szent boltozat iveivel meg nem egyező kis oltárok renaissance, a főoltár pedig egyszerűen barock stylben építése szemléletével. Nem is sovárgunk építkezési tekintetből valami más után inkább, mint Szeged védasszonyának szent oltárát mielőbb esinos goth stylben megújítva láthatni! vajha Szeged népe a magyar ösöktől századok előtt emelt, és itt az alföldön, a magyar síkságon a török, tatár és egyéb népek másfélszázados pusztítása után páratlanul fennmaradt szentegyház főoltára- és tornyának eredeti alakját visszaadni buzgólkodnék! mily szép, mily nemes eselekvény volna ez, és a műtész mily örömmel lelkesedve hirdetné Szeged ötszáz éves templomának fölelevenített régi dicső fényét!

Régi időből fennmaradt második tárgy a vár, omladozó falaival, minden építési nevezetesség nélkül; míg a egyszerű Döme templom nyoma is már végkép elenyészett; a mostani — a mult században épült Döme templom, valamint a palánki szerb és felsővárosi minorita templom renaissance stylben vannak építve anélkül, hogy a műtész méltó elismerésére számolhatnának; azonban a minoriták templomában a főoltár sz. Miklós gyönyörű oltárképével nemcsak Szegeden, hanem messze vidéken, itt a sik alföldön a legkitűnőbbek egyike. E század elején épített városháza, ámbár a renaissance styl egyik nem igen kitűnő módja szerint épült, mégis beosztása, szerkezete- és külső alakjának harmonicus beosztásánál fogva mindenkor városunk díszé maradt. A nagy iskolaépület, tekintve a hazánkbeli iskolaépületeket, mindig díszesnek mondható; mi igen igénytelen véleményünkkel a sz. Döme templomot minden közelében lévő épületekkel mint szegedi Athenaeumot a nevelés szent esernakaul szeretnők üdvözölni. Igen, a nevelésnek hozott áldozattal fogjuk őseink iránt tartozó bálánkat legbecsületesebben leróni, és magunkat, fajunkat késő unokáinkban biztosítani! Székesegeyházat pedig, mely az ujabbkori építkezésekben vidékünk díszé lenne, majd a lebontandó vár falaiból emelkedni képzeljünk! Már eddig is sok teendőkről tevének említést; de a teendőik sokasága ne rémiszen el bennünket soha, mert hol az előretörekvésre úgy az első, mint utósó szegedi keblében szent akarat, ott az ernyedetlen küzdelemnek dicsbabérja nem hullatja száraz leveleit. △

Tárogató.

Helybeli ujdonságok.

— A cséplőgépek nálunk is kezdik magukat otthonosaknak érezni. Vállalkozó polgártársunk, Cs. J. ur a napokban tartott próbacseleplest egy két ló által hajtott cséplőgéppel. Az eredmény kielégítőnek mondható, mert 7 perc alatt egy kereszt buzát kicsépel.

— Egy belvárosi születésű nő f. hó 16-án este pisztolylyal agyonlötöte magát. A golyó baloldalon furódott át bordáin tüdőjébe. Mint halljuk, szerencsétlen házassági viszonyok keseríték el e jobb sorsra méltó nőt az élet terheitől.

— Három lelkes gymnasiumi növendék a napokban 2 frt 20 krt tett le szerkesztőségünknek a Dugonics-szobor alaptökéje gyarapítására, mely összeget egy külvárosi elemi-tanodában rendezett népies színelőadásból vettek be. E tetteiből is dicséretesen tűnik ki, hogy az ifjuság ártatlan örömei maradandó haszonnal is egybeköthetők. Szinte az említett célra Müller Pál ur 1 frtot adományozott. — Ezuttal kijelentjük, hogy bármilyen jótékony célra tett adakozásokat valamint lapunkban a legkészségesebben tudomásra juttatunk, úgy rendeltetésük helyére is mindenkor készséggel átszolgáltunk.

— A napokban tisztelt meg bennünket látogatásával a „Magyar Izraelita“ derék szerkesztője,

dr. Rokonyi, kinek hazafini tüzzel szerkesztett lapja oly lelkesítőleg hat hitsorsosai, érzelmének hazánk szent ügye iránti emelésére. Őszintén kívánjuk, hogy nemes fáradozásai ne csak hitsorsosai, hanem a haza részéről is illőleg méltányoltassanak.

— Épen most került ki a sajtóból Fejes István költeményeinek I. kötete. T. olvasóink e lapokból ismerik e hazafi érzelm sugalta költeményeket, s úgy hisszük, elég őket minden ajálás nélkül megemlíteni. Bolti ára 1 frt 20 kr.

— Tegnapelőtt éjjel két gyermek szökött meg a városból tömlőcélből; a pinceablak nagyságu nyílásból kifeszíték a vasat s eltittek. Egyikük már lókötté minőségéről ismeretes 13 éves létére. Atyja épen azelőtti napon arra kéré a városi kapitányt, hogy a váci fegyverházba sziveskednék őt áttétetni, mert atyai hatalmának már semmi fogadata nem volt rajta. Sajnos, hogy városunkban több ily szomorú jövőjű foglalkozás nélküli gyermek barangol, kik tolvajságuk miatt már többször siker nélkül valának megfenyítve.

— A napokban, mint halljuk, a helyben tanuló vadász-zászlóaljából négy közlegény fegyverestől megszökött; egy közülük erdélyi születésű, a többi más nemzetiségbeli.

Hazai tudósítások.

— A gazdasszonykodás és házi-ipar első kiállítása aug. 24-én veszi kezdetét s tart sept. 2-ig a Belezna-kertben. E kiállításban láthatók lesznek: női kézimunkák; kerti termények nyersen és felhasználva; ecetek, kenyerek, nyers tésztaemlék, husfélék, friss tej, szappan, méz, házi szárnyas állatok, gazdasszonykodási eszközök. A kiállítandó tárgyak aug. 10-ig a „Kerti Gazdaság“ szerkesztője útján a hittel bizottmánynál bejelentendők. Sok sikert kívánunk e sok tekintetben érdekes kiállításához, s reméljük, hogy Szeged is képviselve leendő ez első házi-iparkiállítás!

— A magyar ifjúság gr. Cavour halála felett részvétiratot küldött az olasz ifjúsághoz, melynek végszavai ezek: „az elhunyt szellemére hallgatva, koporsója felett azon hittel nyújtunk kezet egyságnak, hogy közös szabadságunk bölcsőjénél állunk.“ Jelszó: Szabadság vagy halál!

— Tót-Megyeren gr. Károlyi Lajos uradalmi pénztárát az adószedők fölverték, s a benne talált 15,000 frtot hátralék fejében elragadták.

— A „Donau-Zeitung“ azt iratta magának Bácskából, hogy Lugos mellett egy becsületes falujegyzőt azért bocsátottak el hivatalából, mert a megyei esküdt parancsára nem mozdította el szobájából ő Felsege arcképét. E rágalomért Krassó-megye bizottmánya felhatalmazta az alispánt, hogy az említett lapot szólítsa fel a mondott rágalom visszavonására s a cikkíró megnevezésére, különben a megye a szerkesztőt sajtóperbe idézi.

— Az alsóház elnöke, Ghyecy Kálmán f. hó 11-én egypár órára Füredre rándult, betegnek fekvő fia látogatására, s ünnepélyes fáklyászenével tiszteltetett meg. A számlálhatlan néptömeg érzelmét az ősz Hertelendy Károly és a fiatal Vezérle tolmácsolák, melyre Ghyecy szünni nem akaró éljenek közt válaszolt a néphez, buzdítván őt a hazaszeretetre, s a haza elvülhetlen alkotmánya iránti rendíthetetlen hűségére.

— A jul. 17-ki zágrábi országgyűlésen határozott, hogy a kilépett képviselők helyett, ha nyolc nap alatt helyeikre nem térnek, új választások történjenek, s hogy a főispánok országgyűlési helyeik viszont elfoglalására szólíttassanak fel.

— Kuláról tudósítják a „P. Napló“t, hogy a fináncbiztos az ottani serház pincéjét a bérlő távolléte alatt feltörette, s az ott talált nagy mennyiségű szesz a Ferenc-esatornán váró hajókra rakatván, azt tovább vitette, minthogy Kulán az elköszött vagyonra vevő nem találkozott volna.

— Az eperjesi tanuló ifjúság a szerencsésen bevégzett vizsgák után tanáraitól éjzenével akart búcsút venni; azonban a katonaság e kegyeletes foglalkozásban őket fegyverrel verte szét.

— A komárom-ácsi csatában elhullott honvédekért f. hó 11-re vala a herkályi pusztán kitzúve a gyászünnepe. Komárom városa ez ünnepeyre nyilvános meghívásokat köröztetett. A komáromi várparancsnok azonban ez ünnepele megtartását betiltotta, s hogy meggyőződjék tilalma sikeréről, az ünnepele napján két zászlóalj sorkatonát kiküldött a hely színére, hol egy lélek sem volt jelen.

— Debrecenben a leköszönt Révész Imre helyett Csányi Dániel választott meg követnek.

— A „Debreceni Közlöny“ szerkesztője 98 frtnyi bélyeghátrány miatt a napokban 6 katonával tiszteltetett meg. E bajhoz még egyéb boszantásokról is tesz a szerkesztő említést. Elhiszszük, hogy nem rózsás ágyon nyugszik.

— Az adóbehajtásnak az aratás idejére történt megszüntetése, mint a bécsi hivatalos lap jelenti, nem volna ugyan való; de a „P. L.“ szerint néhány hajduvárosban mégis történtek hasonló megszüntetések.

Vegyes hírek.

— A „M. S.“ olaszországi magán hírek után írja, hogy gr. Teleki Sándor hazánkfia Comóban, jul. 2-án sétalovaglás alkalmával lováról leesvén, két oldalcsontját eltörte. Remény van, hogy életben marad. Ugyan e hírek nyomán a magyar legio jelenleg a nápolyi fölkelők ellen sikerrel működik, kik közül f. hó 11-én Avellino mellett 1200-at szalasztott meg. Vezére I. hász Dániel; Mogyoródy az Aquiban állomásozó tartalék parancsnoka.

— (Látogatás Garibaldinál.) Pulszky Ferencnek a „P. Napló“ba írt leveléből a következő sorokat mutatjuk be t. olvasóinknak: „A tábornok magyar táblabírói szíveséggel s vendégszeretettel fogadott bennünket egyszerű hajlékában s három napi mulatásunk alatt elég alkalmat talált minden vendégét kihallgatni, s kívánságait teljesíteni. Ismerve azonban azon szoros kapcsolatot, mely a velencei s magyar mozgalmat logikai kényszerítéssel egybefűzi, többször hosszasan s alaposan foglalkozott hazánk állásával. Európa békéjét mindaddig nem tartja biztosítottnak, míg az olasz, magyar s lengyel nemzetek nincsenek kielégítve. Nagy meglepedését fejezte ki, hogy a horvát, magyar és szerb közt újra föléledt a testvériség szelleme, hogy a határörök is mostoha sorsuknak javulását alkotmányos formákban s a magyarral egyesülésben keresik, hogy a szerbek, magyarok s horvátok egyformán átlátják, miként a szabadság olyan, mint a gyertya világa, mely nem veszt fényéből, ha lángja más gyertyát gyújt meg. Nagy érdeklődéssel tudakozta a tábornok hazai állapotaink részleteit, a kitűnő egyéniségek, a külön pártok, a külön ajku fajok terveit, kívánságait s kölesönös viszonyait, s éles előrelátással megfontolván a jelen válság lehető következményeit mindkét részről, végre azt mondta: „Bárhol támadjon Európában szabadságharc, bajtársaimmal együtt ott leszek, mihelyt meg fogok hivatni. A kezdeményezést azonban

nem vállalom el sehol, én csak ott hathatok, hol azok, kik a zsarnokság ellen küzdenek, valósággal kívánják, hogy segítségükre jöjék; feltolni nem fogom magamat sehol, sem a szabadság ürligye alatt beleavatkozni oly hareba, mely karomat nem tartja szükségesnek. Hivatlanul még oda sem megyek, hová szívem vonzalma édesget, de mihelyt bármely nemzet meghí, becsületbeli kötelességemnek tartom közte megjelenni.“ — „S mi módon kívánja ön, hogy meghívassék? kérdezém a hőst. — „Puskadurranásokkal“, volt a felelet.

— A török ügyekben mutakozó új fordulatokat a lapok igen kedvező színben látják. Az új szultánnak hír szerint ez szavajárása: „Kövessük Európa példáját.“ Ez eléggé megcáfolja azon hirt, mintha az ő vakbuzgó török-párt embere volna. A legutóbbi tudósítások megerősítik azon kezdetben elterjedt hirt, hogy az új szultán a szerályt feloszlatja. Csak a császári hercegek anyjai maradnak a palotában, a szultán csak tulajdon nejét tartja meg. A szultán eladatta az ékszereket és butorokat bátyja adósságai fedezésére. Azon hír is jár, hogy a szultán egy rendkívüli követet küld Rómába, hogy a török birodalom katolikusaira nézve concordatumot kössön a pápával.

— Varsóban a tüntetések ismét napirenden vannak. Egy utóbbi alkalommal a karmeliták templomában énekelt a nép nemzeti imát; a megjelenő katonaság nagy nehezen tudta azt szétoszlásra kényszeríteni. A főrabbi nem képes hitfeleit a nemzeti dalok éneklésétől visszatartani; az ifjúság a szerartás után bent marad a templomban, s akkor éjfélig is énekelnek nemzeti dalokat.

— Viktor Emánuel Nápolyba utazik, s remélik, hogy személyes jelenléte a lázadás csillapítására jótékonyan fog hatni.

— Velencében a kávéházaikba két nem szívelt olasz lap nem járand, üzletüket elvesztik; többen megszeppentek s előfizettek, mások inkább üzletüket csukták be, de elő nem fizettek.

— Az „A. A. Ztg“nak Pestről borzasztó dolgokat beszél levelezője az összeapritott adószedőkről (!), s oly siralmas hangon, hogy a „P. L.“ így kiált fel: Ezt már mégis hangjegyekbe kellene tenni, vagy kirajzolni. (Természetesen, hogy az utcasarkokon el lehessen énekelni.)

Legújabb.

A „P. L.“nak f. hó 18-ról következő távirati sürgöny érkezett Bécsből: Vay és Széchen elbocsájtása tény; Szűgyényi, Majláth és Apponyi elbocsájtásukat várják. A császár az államminiszternek átadta az aláírt válasz-leiratot a német terv szerint. B. Vay ma 9 órakor kapta meg elbocsájtását, s 10 órakor átadta gr. Forgáchnak, mint utódnak az udv. kancelláriát.

A lemondás oka volt Magyarországnak a birodalmi gyűlésbe meghívása, mit a magyar államférfiak megtagadtak.

A magyar országgyűlésnek négy heti határidő engedtetik a birod. tanácsba követeket küldeni.

A leirat tartalmát mérsékelt hangon mondják, nem tagadják az 1848-ki álláspontot; részleteit felvilágosítja, s kölesönös közreműködést kíván azon törvények kivételére, melyek az oct. diplomával nincsenek ellentétben. Megengedi a bel-, nevelés-, igazságügyi és közmunkák miniszteriumát s egy magyar kincstárnokot.

TÁRCA.

Egy Garibaldi-önkéntes kalandjai.

VI.

Garibaldi megállván az út közepén, körülnézett. Néhány önkéntes tiszteletteljesen sorakozott, hogy katonailag üdvözölje őt, mások felé közeledtek, s lovát simogatták. Ő mosolygva mondá felénk: „Barátim, győzelem!“ E szavak örömközléssel fogadtattak, melyben még a sebesültek is résztvettek. Egy ezek közül, fájdalmasan föl-emelkedvén, könyökre támaszkodott, s másik kezét Garibaldi felé nyújtá. Egy kardesapás veres ingén nagy rést vágott s testéből folyt a vér. Sze-meit fénykélik valának, arca halálsápadt, s Garibaldi felé nézvé, ismétlé e szavakat: *Italia! Italia!* (Olaszont! Olaszont!) A tábornok szánalomra indulva, leszállt lováról, s e fiúhoz közeledett, s kezet nyújtott neki. Ezután az önkéntesekre bizá őt, kik elvitették ápolásra; ő felült lovára, s megsarkantyuzván két oldalról, Melazzo felé nyargalt.

Ez oldalról még állt a tusa; mi is erre tartottunk. Midőn a városba értem, egyedül valék, nem tudván hová lettek társaim. A füst azonban csakhamar elárulá, kik vannak körültem, s a felvilágosított fegyvertűz a fehérszijas nápolyi katonákat is láttatá. Fegyveremet én is igénybe vettem. A füst kissé csillapodván, láttam, hogy a tér egy része a mieink-, másik része pedig az ellenségétől

vala elfoglalva. Én tehát siettem a mieinkhez sorakozni.

Csakhamar megszalasztottuk a nápolyiakat, de ezek erősítést kapván, bennünket visszanyomtak. Mi egy torlasz mögé vettük magunkat vagy huszan, s az ellenfél nem bírván erőt venni rajtunk, megfutamodott.

Ez alatt egyre szólt az ágyu, a fegyvertűz szinte heves lett, s egyszerre csak újra friss nápolyi csapatok áraszták el a tért, s a tusa minden oldalról oly zajos lön, hogy csaknem megsüketültünk. A nápolyiak leszorulván a térről, egy utcából kísérték meg helyöket visszafoglalni, ekkor én derékon oly hatalmas ütést kaptam, hogy azonnal összerogytam. Társaim egy közelévvő háza hurcoltak, hol kissé magamhoz jövé, az üldözö ellenségre magam is löttem.

Ez volt az utolsó támadás, s a nápolyiak minden további ellentállás nélkül kitzították Melazzót.

Én a kapott oldalütést csak a csata után kezdtem érezni egész nagyságában; eltörödvé estve lefeküdtem, s másnap nem valék képes fölkelni, s e képtelenségnek köszönhetem, hogy egy saját-szerű gyógymód alá kerültem.

Egy francia önkéntes, egykori afrikai zoháv, ki a legnehezebb körülményekben se jött soha zavarba, megvizsgálta bátamat, melyet ő a legszebb feketének talált, s azonnal hozzáfogott dohány- és löporból készített szerrel dörzsölni. E műtét alatt keserves hangokat hallattam, de a zuáv azzal biztatott, hogy ily esetekben e gyógyszerrel nincsen semmi hathatósabb, s hogy ez még a holt-nak is életet képes adni.

Én elhittem örömet ez állítást, de nagyon elég volt azt egyszer is kiállni.

Medici hadteste még azon nap alkonyán elutazott; mi vagy hatan, sebesültek nem követhettük őt. Pár nap múlva felraktak bennünket had-szeres kocsikra, s ökörfogaton szép csendesen tovaszállítottak; de az iszonyu rossz és sziklás uton annyira összeráztunk, hogy a második nap lehetetlen volt az utat tovább folytatnunk.

A szekerek tovább haladtak; mi hátramardtunk, s dacára gyöngeségünknek, jókedvűek voltunk. Ami bennünket e kedélyi hangulatban megtarta, azon ígért volt, hogy Messinában egész új öltönyt kapunk, mert a régiek már leszakadtak tagjainkról, s előre élveztem a boldogságot, hogy fehéremű fedheti tagjaimat, mit már régóta nélkülözöm kelle. Terminiben elvesztettem kis málhámat, s hogy e szerencsétlenséget némileg türethetővé tegyem, már három vagy négy izben mostam ki egyetlen ingemet Sicilia tiszta patakjaiban.

Mután némileg kipihenők magunkat, folytattuk tovább az utat. Messinától nyolc mértföldnyi távolban Gerso-ban értesülénk, hogy seregünk kardesapás nélkül jutott a város birtokába. Utközben egy nagy istállóra találtunk, melyben, a hőség elől védve, némileg szünidőt esaptunk.

Ily nagy istállóban, az ész törvényei szerint, sok lónak kell vala lenni, s arra számoltunk, hogy jó olcsóért bérelhetünk lovakat, melyeken tisztes-ségesen bevonulhatunk Messinába.

Szerencsétlenségünkre csak szamarakat leltünk ott, de oly nagy számmal, hogy én még éltében

nem láttam egy helyen ennyit együtt. E fölfedezés tervünket némileg prózáivá tevő.

— Ah! szépen van, — mondá a viselt zuáv, ugyanaz, ki oly hatalmasan megkente hátamat — egyébként ló vagy számár, mindegy! Montmorencyben is szépen eljárnak számáron!

E kiftűnő bölcsészeti észrevétel habozásunkat megszüntette. Az istálló-tulajdonos egész Sancho-i sopánkodással választott szűrkéi iránt tett szándékunkra: de csakhamar meg lön vigasztalva, midőn minden egyes számáért két tarit — körülbelül husz garas bért ígértünk. Az alku megtörtént, mi megindultunk, követve három vagy négy suhancót, kik a számáratok biztattak a haladásra részint szeges botjaikkal, részint farkaik csavarásával. A parasztok, látván a veres ingeseket számáron, kiváncsian közeledtek felénk, megsejlemlendők, ha vajjon csakugyan azok vagyunk-e?!

Eként érkezünk meg Messinába. Medici osztálya ugyan e nap reggelén érkezett meg a nép éljen kiáltásai közt. Az ablakok háromszintű szőnyeggel valának ékítve s ily feliratu zászlókkal: Éljen Olaszhon! Éljen Garibaldi!

A lelkesültség sokkal nagyobb vala, hogysen a figyelmet szűrkéink magukra vonták volna; eljutottunk tehát szépen a színházterre, hol számárainkat visszaadtuk vezetőiknek.

El kelle egymástól válnunk; én egypár társammal egyedül maradtam, kik velem ugyanazon században valának. A legnagyobb feladat vala feltalálni századunkat, melyet Patti óta nem láttunk. Jártunk laktanyáról zárdákra, hol csak katonák voltak beszállással, de mind hasztalan. Végre egy tiszt azon tudósítást adá, hogy e feltalálhatlan század Melazzóban van.

E kellemetlen hírhez még azon érzés is járult, hogy az éhséget tovább túrnunk lehetetlen.

A költséges számár-váltás nagyon megviselése erszénünket, úgy hogy kettőnknek összesen hét garasunk maradt. De a dolgon lehetetlen volt másként segíteni. A laktanyákban már elmúlt az eledelosztás ideje, nem volt hát más hátra, mint az olasz lacikonyhát igénybe vennünk, hol az olasz nemzeti eledel — a macaroni — játszák az egyetlen szerepet.

Egész vételtünk négy garas áru macaroniból állott egy papirba becsavaritva, hozzá két garason kenyeret vettünk, s a szerény reggeli meg volt, s még egy garasunk is maradt az eshetőségekre.

Egy nagy gesztenyefa alatt telepedtünk, hol étkezésünk végeztével el is aludtunk. Mire fölébredtünk, éjjel volt. A kivilágított Messina egy nagyszerű tűzhöz hasonlított, az egész nép az utcákon hullámozott, mint tünneponon. Új feladat jött elménkbe: Hol találunk vacsorát? hol éjjeli szállást?

— E feladat megfejtésére az egyik ismeretlen ki kell küszöböltünk. Kezdjük a vacsorai ismeretlen mennyiséggel — mondá társam.

— Jól van; egyébként is két garas áru macaronival vala már gyomrunk megterhelve; hátra van tehát az éjjeli szállás kérdése. Bemegyünk az első katonai laktanyára, csak lesz egy lépcső üres, hol fejünket lehajtjuk.

Barátom nyelvén a bölcsesség beszélt, de mi a Gondviselésre nem is számítottunk, mely velünk ez estve rendelkezett. Egy jószívű polgár nejjével együtt a fris lég éldelete végett háza előtt ült; mi kérdést intéztünk hozzájuk, ha van-e közelében katonai laktanya? ők ahelyett, hogy a szokott utbaigazitásokkal kezdték volna a feleletet, egyszerűen felhívtak bennünket, hogy az éjet hajlékukban töltsük el. Midőn tehát legkevesébbé számoltunk volna ily szivességre, terített asztalhoz ültettek bennünket, s vacsora után valóságos ágyban (!)

nyugodhattuk ki magunkat, mi már régtől fogva csak a legkülöncebb álmoként tűnt fel előttünk.

Másnap egy új századba osztottak be bennünket, s így bizonytalanságunk megszűnt, s eldeltük a helyőrségi katonák rendes életét.

Irodalom és művészet.

— Aradon augusztus 1-től „Alföld“ című politikai napilag fog megjelenni Márton Ferenc szerkesztése alatt. Programjában minden fel van emlitve, mi azon derék magyar vidék érdekei képviselésére szükséges. Előfizetés aug.—dec. 6 frt 25 kr, aug.—sept. 2 frt 80 kr.

— Büki Miklós előfizetést hirdet „Válogatott művei“re, melyeknek tartalmát színművek, beszélek és költemények teendik. Megjelenik október hóban; előfizetési ár 1 frt. Az előfizetési pénzek Buda, Krisztinaváros, főutca, 2. sz. alatt a szerzőhöz küldendők.

— Beniczky Emil előfizetést hirdet „Ne felejtsek“ című 10 ivre terjedő munkájára, melynek tartalmát a magyar szabadság-harcok emlékei teendik. Előfizetési díj 1 frt, melynek beküldési határideje aug. 15-ke. A mű sept. elején okvetlenül meg fog jelenni. A pénz Pestre a szerzőhöz utasítandó.

— „A világra lépő ifju“ című könyvre Vörös Eszter előfizetést hirdet. Az előfizetési pénz Poldini Ede könyvkiadó-hivatalába küldendő az ősz kezdeteig. A tiszta jövedelem egy harmada a Budán építendő magyar népszínház tőkéje javára van felajálva.

Felelős szerkesztő: Szabó Mihály.

ÜZLETI HIRNÖK.

(Sz.) Szeged, július 19-ikén 1861. Az üzlet e hét második felében csekély változáson ment át; kukoricából kelt el némi mennyiség kivitelre, egyéb gabonanemekben igen csekély kelet mutatkozott.

Új buza nagyon kevés mennyiségben érkezik még, ami érkezik, 4 frt 40 kr. — 4 frt 50 krral kel mérőnkint. A repce találna vevőt 7 frtjával, de a vevők ezt keveselik, s sokkal magasabb árt követelnek.

Gyapjura kevés vevő jelentkezik, s kik jönnek is, vásárlás nélkül térnek vissza; azonban helybeliek részéről történt hétféle vétel üzletre; az egyik egyayiratu jó szegedi fajta 80 frttal, a másik jobb bánati fajta 100 frttal mázsájá.

A szerdai hetivásár az esős idő miatt csak középszerű élénkséget mutatott, s helyfogyasztásra kelt el a piaci készlet.

A gyümölcsfajok közt a barack jelenleg a főcikk, pár nap óta olcsóbb, de a múlt évi árhoz képest, mégis elég áron kel.

Időjárásunk szeles, esős; a légmérsék kellemes, legnagyobb hőfok arnyékban 22° R.

Üzleti terményárak: tisztabuza köble 9—9 frt 60 kr.; rozs 6 frt 40 kr.—7 frt; árpa 3 frt 60—80 kr.; zab 3 frt 20—80 kr.; köles 7 frt — kr.—7 frt 20 kr.; tengeri 4 frt 20—40 kr.

Szegedi piaci árak: Borsó mérő 6 frt. Lencse m. 6 frt. Paszuly 3 frt 50 kr. Köles 3 frt 60 kr. Burgonya 1 frt 60 kr. Marhahus fontja 18 kr. Juhhus 16 kr. Sertésbús 20 kr. Szalonna mázsája 30 frt 40 kr. Zsir itejeje 50 kr. Lángliszt mázsája 13 frt 50 kr. Zsemlyeliszt m. 8 frt 80 kr. Kenyérliszt itejeje 8 kr. Kukoricaliszt itejeje 4 kr. Árpadara 2 iteje 14 kr. Köleskása itejeje 12 kr. Rizskása fontja 24 kr. Faolaj fontja 80 kr. Repceolaj 40 kr. Lennagolaj 60 kr. Faggyu mázsája 40 frt — kr. Faggyuyertya üntött fontja 40 kr, mártott 32 kr. Szappan fontja 48 kr. Kőröfű 15 ft — kr. Tölgyfa 11 frt — kr. Lágya 7 ft — kr. Közén vékaja 44 frt. Széna m. új 1 frt — kr. Szalma m. 80 kr. Kender m. 21 kr. Len 40 frt.

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perkor d. u., 2 óra 50 perkor éjjel. — Temesvárra 1 ó. 40 p. délután, 10 óra 15 p. este. Temesvárról Szegedre 6 ó. 55 p. reggel, 11 ó. 25 p. éjjel. Pestről Bécsbe 9 óra 12 pkor reggel, 9 óra 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Temesvárra 6 ó. 35 p. este, 1 ó. 41 p. éjjel. Temesvárról, Szegedről Pestre 8 ó. 23 p. reggel, 8 ó. 27 p. e.

Bécsi pénzfolyam június 18-án.

5% metalliques 69.—; nemzeti kölesön 81.—; bankrészvények 756.—; hitelintézeti részvények 174.50; ezüst-agio 137.25; londoni váltók 138.40; arany darabja 6.55.

Vizálás.

TISZA SZEGEDNÉL július 20-án 12' 0" 6"

HIRDETÉSEK.

(186—1) Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik, hogy alábbirt időkben következő városi javadalmak fognak nyílt árverésen 10% bánatpénz lefizetés mellett haszonbérbe adatni.

1-ször. Rókusi kapu kívül Hartz Mihály háza mellett egykori vályogvetőgödörükbeni halászat, f. évi július 22-én délutáni 3 órakor.

2-ször. Kövezeti vámnak évi haszonbérlete, f. évi július 23-án délutáni 3 órakor.

3-ször. Accisjavadalom a városba kereskedésre behozni szokott szesz italoktól fizetendő díjaknak beszedése f. évi július 23-án délutáni 4 órakor.

4-ször. Élészázi (lacikonyhai) 18 boltnak évi haszonbérlete, f. évi július 24-én délutáni 3 órakor.

Ezekre vonatkozó föltételek az alkamarási hivatalban bármikor megtekinthetők.

Mely árverésekre a bérleni kívánók illendően meghivatnak. Szeged, 1861. július 17-én.

Osztróvszky József, polgármester.

(169—5) Hirdetés.

Szeged város tanácsa részéről közhírül tétetik: hogy a palánki ugynevezett Ferenc téren eladásra jelelt hat üres ház-helyeknek egyenkénti örök eladása iránt f. évi augusztus hó 12-én délutáni 3 órakor a tanácsteremben nyilvános árverés fog tartatni.

A megálapított szerződési föltételek az alkamarási hivatalban eleve és bármikor megtekinthetők.

Miről venni szándékozik bánatpénzzel leendő megjelenés iránt értesíttetnek. — Szeged, 1861. évi július hó 5-én.

Osztróvszky József, polgármester.

(179—3) Csódhirdetmény éneklői állomásra.

A kisteleki plébániában a leánytanítóssággal összekötött éneklői állomás megürülvén, annak betöltésére a pályázat oly kijelentéssel nyitattik meg: hogy a kérvényezők képességük s jó erkölcsi magukviseléséről szóló igazolványokkal ellátott folyamodványaikat folyó évi július hó 30-ig a szegedi alesperességnél, vagy a kisteleki plébánia-hivatalnál benyújtsák, s a 31-én reggeli-mise után Kisteleken tartandó próbán megjelenjenek.

Ezen állomással a szokásos éneklői stolaris illetekeken felül összevannak még kötve: 168 o. ért. forint évi fizetés; nem különben szabadlakás kerttel, az iskolaházban; továbbá két öl puhafa; egy öl vagyis 3 szekér szalma; 1/4 telek föld körülbelül 18—20 holdnyi; s 193 négyszögöl kenderföld.

Kelt Szegeden 1861. évi július hó 10-én.

A szegedi alesperesti hivatal.

Hirdetmény.

Szentes város r. kath. templom toronyórájának kiigazítására július 22-én délután a polgármesteri hivatalban árlejtés fog tartatni.

A szakértő vállalkozók erre illendően meghivatnak. Szentes, július 9-én 1861.

Oroszi Miklós, polgármester.

(181—3)

Ügyvédi iroda.

Alóljegyzett ügyvédi irodáját a sétány-nyal szemközti Egressi-házban megnyitotta.

Simonyi Sándor, ügyvéd.

(183—2)

Hirdetmény.

Alólirt tisztelettel jelenti, hogy Uj-Szegeden, Terhes ur hajóépítési telepén különféle faanyagokat, u. m. 2—3 hüvelyk vastag és 3—10 üles hosszú tölgy-pallódeszkát, gömbölyű és faragott fenyőket, több beeresztő-deszkák, ugy szintén mindennemű hajófelszerelési tárgyak, hajószögek és hajókapsokat (iszkábat) jutányos áron szabad kézből eladni szándékozik.

Azon tisztelt ház- és hajótulajdonosok, kik fentebbi anyagokat használhatják, tisztelettel meghivatnak, irántuk akár alóljegyzettel, akár Szolovits János megbízottjával (telsőváros, 886-ik szám alatti házban) bővebben értekezni.

Szeged, július 15-én 1861.

Pollák Lipót.

(170—5) Szőlő-eladás.

Felsővárosi Jó Pálfele szőlők mellett Frankhegyben, a Bokorféle szőlőköl, Kiss János és Jambrik József ur szomszédságunkban, 600 ut vagyis 5 hold és 290 négyszög öl, sok szép gyümölcsfákkal, és ezévbeni gyümölcs- és szőlőterméssel szabadkézből örök áron eladó. Venni vagy megnézni kedvelők értekezhetnek alulírott tulajdonossal.

Baumgartner József.

Lakik Palánkban, a n.-kaszárnyának átellenében, 104. sz. a.

(182—2)

Vendéglő haszonbérbe adása.

A bébai uradalmi nagy vendéglő fogadó italmérsi joggal együtt f. évi november 1-től 3 egymást követő évre árverés útján haszonbérbe adatni fog. Mire a bérleni szándékozik e hó, azaz: július 31-dikére délelőtti 10 órára meghivatnak.

(186—1)

Látművészi hirdetmény.

Alóljegyzettek tisztelettel értesítik a t. e. közönséget, hogy gazdag látműszer- és szemüvegtelepükkel, mely több nap óta a „teketesas“ vendéglőben van fölállítva, még néhány napig fognak e városban időzni; minélfogva azokat, kik jó szemüveget vagy egyéb látműszert szükséglenek, a mielőbbi látogatásra tisztelettel fölkérlik.

Hatschek D. és Boskovitz J.

Főraktáruk van Pesten, a szervita-téren.

(184—2)

Valódi magyaráti bor

bepecsételt palackokban jutányos áron kapható

Alacs György

cukrásznál, a sétány átellenében.

(187—1)

Figyelmeztetés.

Miután nóm született Nagy Anna, mint pazarló és adósságsináló tölem eltávozván, figyelmeztetek mindenkit, hogy én nevezett nóm adósságait soha semminemű szín alatt kifizetni nem fogom.

Szeged, július 17-én 1861.

Kostyal Jusztn.

Növény-pergamentpapiros

(188—1)

használatra is kapható

Burger Zsigmond könyvkereskedésében.